

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Misericordiae Palativm

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi
peristromatibus exornatum

Gazaeus, Nicolaus

Augustae Trevirorum, 1618

De Quarto Opere Misericordiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54459)

DE QVAR.
TO MISERICOR-
DIÆ OPERE.

NVdatos qui veste tegit, la-
tusque laborum
Sponte pijs inopes manib⁹ qui
velat amictu,
Illius omne teget crimen Deus
ille beatus.
Viuet inextincta super aether
fede coruscans.

¶

APOSTROPHE AD
CHRISTVM SALVATOREM,

VBI EXPONVNTVR HÆC
veeba nudus eram &c.

CAPVT XXIV.

V Erum equidem est, o bone Iesu! idq;
verissimè fateor, nud⁹ eras in hac mi-
seriarum valle, vt speculum Patientiæ te-
statum reliquit inquiens: *Nudus egressus* Cap. 1.
sum de ventre matris meæ: ideoque virgo
mater tenera mēbra in Betleemico præ-
sepio infantilibus pannis alligabat. *Nudus* Luc. 1.
eras: vt commodius Mundani oceani pro-
cellosos fluctus euaderes! *Nudus eras*: vt ad
instar peregrini deposita ponderosa farci-
na facilius in huius vitæ semita pergeres!
Nudus eras, vt Rex & Propheta! Quis nes-
ciat Saulem Regem dum inter Prophetas,
prophetare inciperet depositis veltibus
coram Samuele die, noctuque, nudum re-
mansisse? Sic, vt inter Prophetas recipere. 1. Reg. 19-
tis, nudus in hunc Mundum aduenisti! *Nu-
dus eras*, vt animosius hostis antiqui versu-
tias eluderes! Solent, luctaturi cum hosti-

Y 3 bus,

bus, suis se spoliare indumentis, vt facilius inimici conatus eludant. Sic Ifadas Lacedemoniensium dux suorum inimicorū repressit impetum. Cernens namq; Epaminondam, Thebæorū valida manu, Spartiatis impetere, vt vi, eorum vrbe potirentur; protinus depositis vestibus nudus, manu altera hastam tenens, altera gladiū vibrans, in medias hostium, prorupit acies, adeo generose concertans, vt fracto inimicorum impetu hostibusque in fugam versis, gloriosum reportarit triumphum. Haud secus Fidelium omnium dux Iesus Christus, cum cacodæmone confligens, nudus in cruce, victoriæ reportauit trophæū. Inde similiter mouebatur patientissimus Iob, vt concertaturus cum Sathan in sterquilinio nudus resideret, Hinc item mouebatur adolescens in horto Gethsemani, vt relicta syndone nudus profugeret ab eis, hoc est ab inimicis. Ideo, Religiosis Ordinem sacrum intransibus, vt hostiles frangant impetus, vestes auferuntur, adeoque nudi in illo statu remanent, vt fas eis dicere non sit, hæc vestis mea, vel tua est, vt rectè aduertit Cassianus, indeque fiet, vt qui cordis animique præualent viribus, in

Plutarch.

Cap. 7.

Marci. 14.

In Collat.

extrema die, nudi fugam capturi sint, iuxta Prophetiam Amos: *Robustus corde inter cap. 2. fortes; nudus fugiet in illa die.*

D. Franciscus moriturus vestibus omnibus spoliari voluit. Sciebat namque, in bellis temporalibus milites omnes, ducesque armis circumcingi quibus inimicorum eludant ictus, sed in conflictu spirituali eum de hoste gloriari qui nudus concertaret: Ille igitur spirituales superat hostes, qui voluntarie se nudans, alterum contegit, ut in pugna liberior sit. *Nudus eras, o mi Iesu! ut nos pugnae spiritualis normam, modumque edoceres, instrueres inquam vestes deponere, ne luctaturi, unde succumberemus haberemus. Nam (ut recte inquit D. Gregorius) luctandum nobis cum diabolo est, ille ^{Hom. 32. in} nudus est nihil possidens, nudemur & nos; ^{Matth. 16.} si enim cum nudo luctetur vestitus, citius succumbit quia habet unde teneatur. Solebant olim luctaturi, vestimentis omnibus exui, atque oleo perungi, ut facilius arripientis, vel corripientis inimici manus euaderent; at luctaturi cum Diabolo, eius infensissimas manus, nulla arte nullouo modo euadere meliori possunt, quam si spretis omnibus nudi*

cum illo luctentur. *Nudus eras!* ut mundanorum superfluitates vestiumque luxum condemnares, atque sublannares. Ecquis iure id non faciat? quis tantarum vanitatum abyssum non irrideat? Diogenes, intuitus hominem quendam in medio fori, veste purpurea superbientem, sic allocutus est: Animal illud quod purpuram operatum est, ad instar tui, non gloriabatur. Alius quidam, adolescentem bysso vestitum, sic affatus est: Amice, vidi non dudum vermiculum hanc byssum deferentem; at modo, stupidum illam portat animal. Tertulianus, mulierum Mundanarum pompas inutiles depingens; *Sylvas* (inquit) *ferunt tenui ceruice.* Et ut meam illorum opinionibus iungam sententiam, filiae Mundanorum hodie circum ornatae sunt ut similitudo templi, dextraliola adeo ampla possident, iisque ornantur ut brachijs alas impo-
posuisse videantur quibus in inferni profunda volitent; torquibus autem ita varijs colla circumcingunt ut potius bruta animalia, quam creaturae rationales videantur: capilli sic artificiose annulati, implicatique sunt ut ad instar telae arenearum, ad aucupandos homines, (ut ista ad muscas capiendas) compositi censeantur. *Nudus eras!* &
quo-

*De pall. &
hab. mulier.*

quotidie in pauperibus nudus es, vt multis patefecisti exemplis. Refert Thomas Cantipratensis, dominū cuidam Comiti Charuliano & Bloisensi nomine Theobaldo tremulum & nudum apparuisse; cui cum vestimenta largitus esset, nudum solo circum amictum indusio remansisse. Marcus Marulus, scribit Petrum, cognomento, teloniarium, pauperem quendam seminudum suis cooperuisse vestibus; quas ille, suo, statui repugnantes iudicans, statim in foro expositas vendidit, quod animaduertens Petrus, se illico indignum qui pauperi subueniret iudicauit. Verū, omnium bonorum retributor Deus, quam sibi gratum opus fuisset demonstrauit. In iisdem namque vestibus viro supra dicto visibiliter apparuit, ex quo liquido collegit, se non pauperi, sed Christo vestimenta sua contulisse.

Lib. 2.
apum.c. 22.
P. 14.

Lib. 1. c. 2.

Denique nudus erat Redemptor tuus o homo! vt amoris magnitudinem quò erga te afficiebatur ostenderet, in cruce nudatis pendens visceribus, non quidem nuditatē abscondens, sed quàm pro nostra natura carnis assumpserat infirmitatem propalās. Eodem vsus fuerat erga nos amoris testimonio, dum in vitæ primordio, nudus in

Y § præ-

præsepio reclinari voluit; quod non minus præfagebant tot vitæ tormenta, totq; corporis nudationes tum ad flagella, tum ad subsannationes & opprobria sustinenda. *Nudus eras*, similitudinem præterferens peccatoris, *in similitudinem carnis peccati*, quia post peccatū, non ante mandati transgressionem, protoplastus Adam suam cognouit nuditatem, ex qua eum, oculis iam apertis puduit. Ideoque iure dicere poteris in extremo iudicij die; *Nudus eram*, quamuis omni tempore cum æterno patre, homines vestire studueris.

QVOD DEVS A CREA-
TIONE MVNDI, DE FACTO
ET EX ORDINATIONE PRO-
uiderit vt nudi vestirentur.

CAPVT XXV.

Svmmus ille rerum omnium artifex De-
us, a mundi primordio nudis vestimen-
ta prouidit: nunquid cælos lumine, & cla-
ritate tanquam indumento vestiuit: nun-
quid

Genes. 1.

quid astris, stellis, luna, sole, nubibusque
decoravit? *Ille* (inquit David est) *qui o-* *Psal. 146.*

perit cœlum nubibus. terram diuersi gene-
ris arboribus, plantis, floribus, atque vi-
ridantibus herbis contextit? Ab initio
Mundi volucribus cœli plumas; bestijs,
animantibusque terræ pelles, & pilos; pis-
cibus maris, squammas quibus vestirentur
tribuit. Cum piscis Barbius (vt aduertit
Doctissimus P. Ludouicus Richeomme
Societatis Iesu) requiem captare vult, *In valedict.*
vbicumq; reclinari voluerit, dulcissimum *ai.e: colloc.*
reperit cubile, aquisq; quasi cocco conte- *62.*

gitur: dum surgit vestitus est, atque stratum
proximæ quieti paratum denuò relinquit.
Non est animal adeò exiguum nec plan-
ta adeò tenuis, quæ non homine melius,
vestita sit, vt facile Saluatoris testimonio
claret: *Considerat* (inquit) *lilia agri quo-* *Matth. 6.*
modo crescunt, non laborant neque nent di-

co autem vobis quoniam nec Salomon in om-
ni gloria sua; coopertus fuit sicut vnum ex i-
stis: Homo namque nudus & inermis crea-
tus à Domino fuisse dicitur; & vt loquuntur
Theologi, *in puris naturalibus* non habens *Scot. in 1.*
pro indumento neq; iustitiam originalem *sentent.*

neq; peccatum, sed solam perfectionē na-
turæ vt cœtera animalia. Verùm tutiorem
opi-

*S. Thom. in
sum.*

Ezech. 16.

opinionem existimo, docentium eum in creatione splendidissima, præciosissimaque Innocentiæ veste fuisse indutum, adeoque illam possedisse ut ne quidem vel momento illa caruerit; quæ quidem vestis regalis erat diuersis decorata coloribus, ut veritas in ea eniteret quam per Ezechielem Dominus eloquitur, inquit: *Vestiu te discoloribus*, continebat siquidem in se virtutum omnium summam & vniuersitatem. Fidem, Spem, Charitatem, Prudentiam, scientiam, Fortitudinem, Temperantiam, Continentiam, castitatem, Patientiam, Obedientiam Mansuetudinem, Humilitatem, & alias eiusmodi virtutes. O admirandam vestem qua homo in sua creatione induitur! Per illam namque, sicut sol sua claritate gaudet; ita pollebat gratia: & sicut lilia candore nitent, sic Innocentiæ resplendebat nitore. Verum inobedientia hominem hac veste priuauit, dum temerariè sibi scientiam boni & mali conciliare appetijt unde factum est, ut ambo nudos se conspicientes, in densissimas paradisi arbores confugerent. At Deus Misericordia motus non obstante Inobedientia atque rebellione, ut nuditati eorum, vlcerique (laxi siquidem fuerant in partibus animæ à diabolo)

me-

mederetur, & vt contra quatuor elementorum vim iniuriamque muniret (quæ in eos per peccatum dominum acceperant) eos pelliceis induit tunicis, vt scriptura testatur: *Fecit Deus Ade & uxori eius, tunicas pelliceas & induit eos*, quas ex nihilo creauit, inquit Aug: stupidū namque & asinum foret dicere, Deum ad instar lanionis pelles detraxisse ab animalibus, quibus hominem contegeret.

Genes. 3.
in Psal. 103.

Homini igitur metalla, herbas & animalia contulit, vt commutatione facta sibi vestes comparare valeat. Prouidit ergo de fa-
cto animalibus; at humanæ naturæ, ex Or-
dinatione, dum animalibus hominum indumenta deferenda donauit. Ille est, qui Ioannem Baptistam in deserti medio, cameli pelle contexit; Is ipse est qui Antho-
nio vestem in eremo ex folijs palmarum contexit. Ille est, qui vnigenitum filium, naturæ nostræ imbecillitate, in temporis plenitudine circumdedit. *Habitu* (namq;) *inuentus est vt homo*. Qui eundem in gloriosa transfiguratione vestibus candidis, gloria & honore, summaque circumuoluit claritate; & gloriosius in sublimi Ascensione decorauit: quod præuidens Regius vates, iure inquebat: *Amictus lumine si-*
cut

Mar. 1.

In legend.

Philipp. 2.

Psal. 103.

Tob. 4.
c. 58.

Cap. 2.

sicut vestimento. Quorsum hæc? vt hominem ipsum nudos cooperire, nudorumque misereri, edoceret. Hinc enim, non solum verbo, sed & hanc doctrinam exemplo pectoribus nostris insculpsit. Verbo docebat, dum per Tobiaë antiqui eloquium sic illius filium hortabatur: Vestimentis tuis nudos tege. & per Isaiam: Cum videris nudum operi eum & carnem tuam ne despexeris: Similiter per Apostolum Iacobum: Si autem Frater aut soror nudi sint & indigeant victu quotidiano, dicat autem aliquis ex vobis, illis: Ite in pace calefacimini, & saturamini, non dederitis autem eis que necessaria sunt corpori, quid proderit? Hæc sedulo perpenderit & considerate.

QVOD

¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶¶

QVOD NATVRA IPSA
NEC NON PAGANI, SOLO
NATVRÆ LVMINE ILLV-
strati nos doceant vestire
nudos.

CAPVT XXVI.

Non solum Deus nos pauperum mem-
bra nuda contegere docet sed & ipsa
natura; cū homini pellem delatiorem quā
ceteris animalibus indiderit; quæq; ingru-
entiū malorum, calamitatum, atq; elemen-
torum intemperie minus ferre valeat. Nam
pilis caret quibus se contegat ac munit,
ad instar quadrupedum; non squammas ha-
bet vt pisces maris; non lana vestitur, vt o-
ues, non plumis contegitur, vt aues; non a-
culeatis munitur armis vt Herinacij, nec si-
milibus fruitur beneficijs, que animalibus
natura nō negavit. Si igitur natura vestimē-
to priuasse hominē videtur, Ratio atq; na-
turæ instinctus nos instruit, vt illa ei de-
mus, quæ ipsa negavit. Ided Infideles qui
Redemptoris nullam habuere cognitionē,
& tamen nudos vestierunt, in Christianos
insur-

erit
dicit
ra

nomi-
orum-
non
in ex-
Ver-
i elo-
Vesti-
Cum
tuam
olum
nudi
at au-
cale-
is au-
uid
70D

insurgent vindictam exigentes, ab eo, cui
 omne iudicium à Patre datum est; quorum
 è numero, aliquos in medium adducere nõ
 pigebit. Ptolomeus Thebæorum validissi-
 mus dux, ita à iuventute petentibus Elee-
 mosynam, tribuere consueverat; vt militi
 cuidam roganti, cum nihil tunc temporis
 quod dare possset, haberet; nudatis pedibus
 suis proprios calceos, beneficio vocè hanc
 connectens; porrexit: Accipe sint tibi in-
 commodum: malo namque pedibus nudis
 incedere, quam te nudū in necessitate de-
 ferere. Quid ad hæc Christianus dicere po-
 terit? Si Etnic⁹ se proprijs, (vt pauperi sub-
 ueniat) priuet commoditatibus, nulla di-
 uinorum præmiorum retributione alle-
 ctus; quam rationem daturus est Christia-
 nus, si cognitis Dei promissionibus, idem
 non fecerit? quantum pudebit, quantoque
 suffundetur rubore, in hoc ultionis, atque
 exprobrationis die! Simon Atheniensis fi-
 lius Miltiadis, maximum Nobilium secum
 circumducebat comitarum, quos, (nudis
 pauperibus inuentis) exui vestibus, paupe-
 ribusque indigentibus elargiri imperabat.
 D. Martinus adhuc Cathecumenus dimi-
 diatam chlamydem pauperi seminudo, qua
 contegeretur liberalissimè porrexit.

Epami-

Plutarch. in
vit.

Sen. Sulp.

Epaminondas vocatus quondam vt Ci-
 uili interesset concursui, nequiuit interes-
 se, quia tunicam pauperi dederat, nec præ-
 ter illam quam lauabat, habebat. Vale- *Lib 4.c.8.*
 rius Magnus summis extollit laudis enco-
 mijs hominem Agrigentinum opibus af-
 fluentem, sed in Misericordia vberio-
 Gilliam nomine; quod is non solum pere-
 grinos omnes suo exciperet hospitio, sed
 etiam nudos artus contegeret: ita vt vna
 die quingentos viros, quos vis procellæ in-
 suum expulerat portum vestibus nouis in-
 duxerit. Pudeat Christianos à paganis supe-
 rari, quibus nulla diuinitatis, Deique nostri
 inerat notitia! Iudices attamē vestri erunt,
 in vestræ confusionis augmentum. *Herodot.*
 Ægyptij, Palladis statuam ditissimis, decorabant
 ornamentis; tu verò Christiane, Dei imagi-
 nem Christique in paupere membra nuda
 derelinquere poteris? Iure sanè in similes
 exurgent, eosque iniquitatis ac sæuitiæ re-
 darguentes, vindictam exposcent. Ne hi
 soli, sed & hij quos inferius
 recensebo.

¶

Z

QVOD

QVOD SANCTI ET
 SANCTÆ, QVINOS SVO EX-
 EMPLO AD NVDORVM CON-
 tectiōnem incitarunt, in inhumanos inur-
 recturi sint, & cum gaudiō hanc vocem au-
 dituri; Nudus eram & operui-
 stis me.

CAPVT XXVII.

SI Paganorum infideliumque exempla
 Christianorū hominum corda non fe-
 rierint, nec ad nudorū artuum contectio-
 nem incitare potuerint, saltem Sanctorum
 Patrum exempla vim tantā, tantumq; ro-
 gur habitura existimo, ni fortassis duriora
 adamante, saxoque corda possideant. Quil-
 nam autem illā, scripturæ sacræ paginam
 reuoluens, sole clariora non videat? Adest
 in primis pudicitie exemplar Ioseph, qui
 tegenda nudorum mēbra premōstret; vo-
 luntariē siquidem chlamyde se nudauit,
 vt impudicæ mulieris effrenatā tegetet li-
 bidinem. Deinde ad honorum, Imperijque
 fastigiā subuectus, nonne binas Fratribus
 suis stolas dari imperauit, Benianim vero
 dedit trecentos argenteos, cum quinque
 stolis

Genes. 39.

Cap. 45.

stolis optimis, tantundem pecuniæ & vesti-
 um mittēs patri suo? Booz insignis ille Pa-
 terfamilias viduam Ruth ora chlamydis, *Ruth. 3.*
 parteque strati contexit. Quem vtinam!
 multi insectarentur, tantamque pietatem
 imitarentur, in orphanis filiabus conte-
 gendis; non passim illæ cum summo hono-
 ris periculo circumcursitantes cernerentur,
 vt vestimenta conquirerent, quibus dum
 carent circumquaque cursitant, honorem,
 castitatemque prostituentes, vt ea sibi
 comparare possint: quæ tamen, tantum
 facinus aliàs perpetrare nollent, nisi
 necessitate compellerentur, vt certò com-
 pertum est. Cui malo obuiantes Romani,
 Monasterium quoddam Sanctæ Catharinæ
 construxerunt, in quo filiabus de necessa-
 rijs prouidetur, ne necessitate coactę in ne-
 fandum meretricum crimen prolabantur.
 Ionathas, non solum suis se priuauit vesti-
 bus, vt Dauidi sibi intimo prouideret, sed *1. Reg. 18.*
 omnibus sese exiit, vt rectè scriptura nota-
 uit, inquit: *expoliamus se Ionathas tunica
 qua erat indutus, & dedit eam Dauid, & re-
 liqua vestimenta, vsque ad gladium, & ar-
 cum suum, & vsque ad Baltheum
 suum.*

Z 2 Elias

4. Reg. 2. (inquit D. Hieronymus) mundanam de-
Ad Iulian: rens chlamydem. Tobias senior nudos ve-
 stibus operiebat, id sacro testante eloquio
Cap. 1. nudisque vestimenta praebebat. Ad id ipsius
 filium hortabatur inquiens: *vestimentis tu-
 is nudos tege.*
- Cap. 4.* Iob grauter molesteque ferebat, si quos-
 dam nudorum inopia non miseres cen-
 neret, atque furore, & indignatione concu-
 tus dicebat: *Nudos dimittunt homines indu-
 menta tollentes, quibus non est operimentum in
 frigore, quos imbres montium rigant, & nubes
 habentes velamen amplexantur Lapidis. Vires
 fecerunt depraedantes pupillos & vulgum pau-
 perem spoliauerunt. Nudis & incedentibus
 absque vestitu, & esurientibus tulerunt spoli-
 cas, &c.*
- Luc. 3.* Qui duas (inquit D. Ioannes) habet tuni-
 cas alteram tribuat non habenti: quod con-
 sulit, tum propter honestatem, cum prop-
 ter necessitatem.
- Luc. 15.* Clementissimus ille Filij prodigi Pater
 cum nudum ad se reuertentem animadu-
 tens, humillimeque veniam deprecantem
 cito (inquit) proferte stolam primam & in-
 duite illum, & date annulum in manum eius
 & calceamenta in pedes eius:
- Surius.* Serapion admirandae sanctitatis vir, ero-
 gat

gatis quæ possidebat vestimentis, sub dio & frigore sedens, vna dierum cum Euangeliorum librum præ manibus haberet, interrogatus quis eum in hunc modum denudasset, protinus respondit: *Id* (inquit) *me denudauit*, Euangeliorum ostendens codicem; nec mirum, cum probè noscet, quanta repromissa essent in Euangelio ijs qui nudos suis cooperirent indumentis.

Seraphicus Pater, paupertatis strenuissimus amator, sed & pauperum clementissimus adeò Pater, & adiutor erat, vt si quempiam pauperem obuium habuisset, qui vilioribus foret contactus panniculis, subito se exuens, eum protinus suis induebat, indignum existimans vt quis se pauperior in mundo existeret.

Hinc cum militem quendam nobilem quidem genere sed inopem rebus obuium *Bon: in, vit.* insperato habuisset occursum generosi Regis & pauperis Christi memor effectus, tanta fuit erga virum pietate permotus, vt decencia quæ sibi de nouò parauerat, indumenta deponeret, illumq; protinus se nudato vestiret. Docebat insuper, subtrahenda potius altaris paramenta, quam pauperem nudum, in sua nuditate & indigentia deserere, prius namque viuos Domini parietes

Z 3 rietes

rietes induendos censebat, deinde materiales. Vnde cum Senis rediens super habitum mantello contactus incederet, obuiam factus cuidam pauperi, statim, inopiam eius aduertens, Fratrem sibi socium sic affatus est: Demus Frater mantellum huic inopi, eius siquidem est: Nam illud commodauimus quoadusque in paupertate pauperiorem reperiremus, alioquin à summo largitore poenas sumemus, ni pauperem, nostro subleuauerim⁹ auxilio. Ideoque, vestimenta sibi porrigentem precabatur, vt inuento indigentiore, sibi illa erogare liceret.

Sanctus Osuualdus, solitus erat annuatim in hebdomada Sancta pauperes duodecim nouis induere vestimentis. Duo alij Patres, nō minoris Sanctitatis, quam charitatis viri, vestimenta propria, mortuorum vestiendis corporib⁹ liberrimè distribuebāt.

Cum die quadam Ciuis opulentissimus Alexandrinus, Ioanni Eleemosynario vestem sumptuosam, quā secundū dignitatis exigentiā indueretur, obtulit. At ille eā statim vendidit, vt pauperib⁹ nudis subuenire posset: Illicitū (inquiens) est, vt ego qui pauperum sum pater & tutor, opulētis vestiat indumentis, pauperes verò nudi frigore consumātur. D. Gregorius, (Magnus u-

*Surius. pag.
215. & 266.*

*Metaph. in
vit.*

*Lib. 1. Diab.
cap. 9.*

re appellatus) refert Bonifacium Episcopū Ferentinum dum adhuc puerilem ageret ætatem, solitū fuisse proprijs se spoliare vestibus vt pauperibus succurreret, eo quod eorum nuditati compatiens rubore suffunderetur: vnde fiebat vt sæpenumero absq; tunica, vel superpelliceo domū repeteret, quamuis à matre grauitè repræhēderetur.

Carolus Flandriæ Comes singulis hebdomadib⁹ consueuerat tredecim pauperibus, tredecim nouos habitus impertiri, cū totidem indusijs atq; calceamentis. Florimondus de Remond, Beati Patris Ignatij de Loyola Fūdatoris Societatis Iesu meminit, refertque, eum simulatè, ad parentes inuisendos arrepto itinere, recta ad Montem ferratum contēdisse. Cui cum in via obuius pauper factus fuisset commutationem Glauci & Diomedis renouauit. Porrectis namque illi decentibus, quib⁹ indutus erat vestimentis, pauperulas accepit, sumptaq; pauperis pera, illi opulentam bursam liberalissimè impendit, omnia excepto ense commutans, quem, vt miles Christi euaderet in Ecclesia appendere volebat. Quam magna multitudo cernitur Religiosorum, tum virorū, cū mulierū, qui propter amorem Iesu Christi, mundanis omnibus vale-

*Christ. Masse-
us lib.16.
Chron.*

vt miles

Z 4 dixit

dixerunt vanitatib⁹, sumptuosisque se spoliarunt indumētis, vt Christū lucrī facerēt, quos tamen mundana fatuitas non solum deserit, sed & contemnit ! Quotusquisque nobilium inuenitur qui nuditati pauperū Christi subuenire contendat?

Rara avis in terris nigroque simillima cigno.

Quid vltra eloquar? quid ad hęc adijciam? nisi plerosque sanctos suis se cum summa animi alacritate spoliasse vestibus, vt pauperum membra contegerent, potius optantes sine vestibus remanere, quam absque misericordia in conspectu Dei comparere, vt hinc nobis ad similia facta exequenda calcaria præberent. Nunquam scribenti deesset materia, si omnes recensere vellem, qui pauperibus vestiendis sedulam nauarunt operam. Sufficiant igitur hi quos superius in medium produxi, cum virtutibus præditissimis mulieribus, quas ordine inferiori subnectere in animo est.

Genes. 27.

Prudentissima mulier Rebecca, filium suum Iacob optimis fragrantissimisque induit vestibus, pelliculisque manuum nuditatem cooperiens, colli simul nuda contexit.

Beatissima virgo, totius puritatis atque sanctitatis mater, filij sui in præsepio reclinati

nati tenerrima membra infantilibus alle-
gavit fascijs, pannisque inuoluit. vt eū con-
tra hyemis, & frigoris iniuriam muniret.
Quinimmo appropinquāte exitus sui ho-
ra filio suō adoptiuo D. Ioanni imperauit
vt duas tunicas, viduis duabus vicinis largi-
retur.

Olympias deuotissima, tempus omne si-
bi creditum pauperibus, cæcis, claudis, lan-
guidisque vestiendis insumebat. *Niceph. lib. 3.
hystor. c. 24.*

Sancta Elizabeth Ordinis D. Francisci
Hungarorum Regis filia, atque supremi
Regis famula, vt liberius egenos nudosque
vestire valeret, propria indumenta repe-
ciabat de saxis & alijs panni particulis. *Marcus
Marullus.*
Cumque vna dierum, non contenta nudis
subuenisse viuētib; cernens hominem
mortuum absque linteo & sarcophago in-
humandum deferri, protinus dempto quō
erat amicta velo, eius corpus misericordi-
ter inuoluit.

Scriptis traditur, virginem Deo sacram
Toram nomine in monasterio Thebaidæ, *In vit. Patr.*
nunquam noua suscipere voluisse indu-
menta, ea sibi magis exposcens quæ diuer-
simode fuerant lacerata, vt potius conso-
daliū suarum subueniretur necessitati,
quam suæ. Hanc paupertatem imitentur

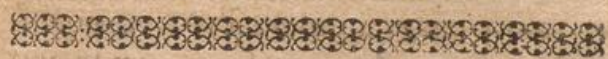
Religiosæ, summi, æterniq; Regis famulæ.

Apparens die quadam Saluator noster Virgini nobili sed & virtute præclarissimæ Catharinæ Senensi, in habitu peregrini, ab ea habitū quæ erat induta sibi tribui poposcit: quem protinus extractum, cum summa animi lætitia licet incognito porrexit: Quæ cum sequenti petitione denuo tentaret atque vltimum quæ induta erat habitum exposceret; illa sicut modestè ita prudenter respondit: lubentissime illum tibi si honestati responderet donarem. Eius proculdubio meminerat, quod in Apocalypsi scriptum legimus, *Beatus qui vigilat, & qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet, & videant turpitudinem eius.* Nunquid hoc pudicitia specimen mundanarum hodie mulierum impudentiam, & impudicitiam arguet? quæ carnis suæ candorem ostētantes, laqueos animis hominum parant; quibus eos pertrahant in interitum. Pudeat viros (si tamen virorum nomine digni sint) qui vel ab vxoribus, vel à prolibus suis talia fieri patiuntur. Sulpitius Gallus non ob aliam causam vxorem repudiasset, nisi quod nudo capite foras exijsset vt capillorum pulchritudinem ostentaret. Non ergò hoc modo mulieres nudari consulo, sed in vestitum

Apo. 16.

stium superfluitatibus & abundantiori copia; vt ijs nudi contegantur. De quibus plura in sequentibus adijciamus.

QUALIA PROEMIA
RECEPTURI SINT, QUI NUDOS
CONTEXERINT.

CAPVT XXVIII.

Quamuis magna illa sint quæ in diuinis promissionib⁹ continentur præmia; atque eximia in hac voce: *Venite benedicti Patris mei percipite regnum &c.*

Nudus eram & cooperuistis me, futura sit lætitia: mille tamē alias possidebunt benedictiones. Probi illi filij Sem & Iapheth benedictionē diuinam cū paterna meruerunt, quod nuditatem patris operuissent. Nam Patriarcha Noë è graui somno quō *Genes. 9.* oppressus fuerat euigilans, se pallio inuolutum cernens causā inquisitā, veritateque cōperta, supradictos dictos filios hoc modo benedixit: *Benedictus Dominus Deus Sem, sit Chanaan seruus eius: Dilatet Deus Iapheth, & habitet, in tabernaculis Sem, sitq; Chanaan seruus eius.* Ex

mula.
oster
fima
i, ab
pop.
mma
Quā
et at
n ex
enter
one.
uldu.
crip
ui cu
c pu
e mu
m ar
ntes,
tibus
viro
qui
ia sic
aliam
quod
orum
hoc
in ve
stium

Gen.
9.
13.

Cap. 9.

Ex actibus Apostolorum constat viduā quandā (quæ Dorcas vel Tabitha vocabatur) omnem substantiam in vsus pauperū, atque viduarum distribuisse. Hæc cum in Ioppe animam Deo reddidisset essetq; Petrus in Lydda ; discipuli aduocatum Petrū in cœnaculum in quo iacebat cadauer induxerunt : quem statim circumsteterunt omnes viduæ flentes, & ostendentes ei tunicas, & vestes quas faciebat eis Dorcas; ut hoc pietatis opere ad eius suscitationem moueretur. Petrus autem in Spiritu cognoscens, Christum non denegaturum viduæ defunctæ, quod viva membris eius exhibuerat, oratione facta conuersus ad illam dixit: *Tabitha surge*; Quæ protinus aperis oculis viso Petro resedit, spiritumque quē reddiderat recepit. En Prophetia Ezechielis in illa adimpleta est; nempe; quod is qui fecerit misericordiam, iudicium, & iustitiam vita viuet, & non morietur. Hoc idipsum prædixerat Isaias, inquit: *Cum videris nudum operi eum, & carnem tuam ne despexeris: Tunc erumpet quasi mane lumen tuum, & sanitas tua citius orietur, & anteibit faciem tuam iustitia tua, & gloria domini excitabit te; hoc est a somno mortis. O eximia præmia, dignamque operibus Misericordiæ*

Cap 18.

pro-

promissionem! En ipsa quæ vitam morte commutauerat pietatis beneficio, vitæ pariter priuilegio fruitur. Quare? quia viduarum, pupillorumque nuda membra vestibus operuit. Tale decet Misericordes proemium! maiora connectamus.

Cum D. Martinus sub Imperatorum militaret insignijs Christianæ militiæ necdum adscriptus, cum pauperi cuidam sty-
 pem mendicanti, nihil præter vestes, & arma haberet quod elargiri posset; protinus conscissa parte chlamydis, eam illi largissimè tribuit. Nocte verò sequenti cum lassata somno membra reficeret, vidit in somnis Dominum parte chlamydis amictum, Angelorum multitudinem his affari vocibus: *Martinus adhuc Cathecumenus, hac me veste contexit*; Ecce gloriam & honorem à Deo & Angelis pro modica vestis elargitione reportat. Si proh dolor! diuinæ emulilaudis essemus, sicut mundani rumoris amatores; quot pauperes per dies singulos vestiremus? Cum autem Turonensis Episcopus factus esset, videns hominem nudum in porticu templi, eum subitò in sacristiam pertractum, indusio quem sub tunica gestabat induit; adeò vt postmodum pontificatibus indutus celebrans, dum sacram ele-
 uaret

Sener. Sulp.

Surius.

*Marcus mar-
 rulus lib. 1.*

uaret hostiam nuda brachia omnibus apparerent, quæ tamen antequam, demittere valuisset, insignita gemmis, auroque visa sunt. Vnde facile colligere est Deum gloriæ lumine induturum eum, qui ob amorem eius pauperum nuda membra, contextur, cum vile istud corruptibileque corpus, transformabit in lumen gloriæ suæ.

Philip. 3.

zon. in vit.

Cum Seraphicus Pater nudatum militæ recentibus quæ sibi parauerat vestimentis contextisset, nocte sequenti, cum se sopori dedisset, palatiū spatiosum, & magnum cum mirabilibus armis, crucis signaculo insignitis, is pro cuius amore militi egeno subuenierat dignatiua sibi reuelatione monstrauit: nec non sua fore militumque suorum subasseuerationis certitudine repromisit. Vnde claret Deum non futurum ingratum erga eum, qui nudos operiet.

*Ex Greg. pp. lib. 12
hom: 39. in
Euan.*

Epiphanius Diaconus cuiusdam monachi meminit (cui nomē Martyri) qui inuentū leprosum in via defatigatū, debilem & nudum, suā chlamyde inuolutū, humeris imposuit. Verum cum leprosi qui nihil penè ponderis inferebat, leuitatem miraretur, exiliit ab humeris, & se in forma visibili, quā in nostra infirmitate dignatus est apparere, Christus demonstrauit, operi munifico

fico largā reddens promissionis retributionem. Dicebat enim. *Quia in terris me non erubuiſti ſed in habitu leproſi mātello excepisti, te ſimiliter non negabo corā Patre meo. & Angelis cœli.* Ex quibus historijs conſtat non exiguum eſſe proemium illis paratum qui nudorum curam in hac vita habuerint.

Adhæc illæ veſtes, illa que quæ pauperib⁹ largiti fueritis indumenta, proculdubio in cœlis reſtituentur, cum plerumq; ea in terris reddat Deus; vt exemplo Sanctæ Elizabeth conſtat, quæ, datā veſtem importuno pauperi valoris eximij à Deo mirabiliter recepit. Inſuper duplicibus decorabuntur indumentis gaudio nempe ſpirituale, nec nō latitia corporali; vno interiori, altero exteriori: *qui enim vicerit* (per charitatē, & mundanarum veſtiū contempſerit ſuperfluitates) *veſtietur veſtimentis albis*, non veſtimēto, ſed *veſtimentis albis*. Ideò Salomon loquens de domeſticis Dei, eorumq; referens ornatum, inquit: *Omnes domeſtici eius veſtiti ſunt duplicibus*: Nec abſimile eſt q̄ Iſaias vaticinatur, his verbis: *In terra ſua duplicia poſſidebunt*. Quid mirū? *Addidit* (liquidē) *Deus omnia quæcumque fuerant Iob duplicia*. Is enim erat, qui hoc modo loquebatur:

Si deſpexi prætereuntē, eo quod non habue-

Conrad. in vit.

27
11
12

rit indumentum, & absque operimento pauperem. si non benedixerunt mihi latera eius, & de velleribus ouium mearum calefactus est humerus meus à iunctura sua cadat & brachium cum suis ossibus confringatur. In iuste igitur & inque, eum repræhendebat Eliphaz Themanites, quasi si naturæ documento spoliasset. Induite ergò Christiani nudos indigentes, vt cum iusto viro Iob omnia duplicia recipiatis, vt tunicam polymitam, à summo Iacob, Deo inquam omnium bonorum retributore accipiatis, nam anima omnis quæ in hac vita misericordiæ insisit operibus, in cælo variatis induitur vestimentis. Hinc benè Psalter Regius: *Assit regina* (id est anima) *à dextris tuis in vestimento deaurato, circumdata varietate.* Denique induetur Misericors veste quadam quæ finem habitura non est; Charitate inquam vestietur, quæ teste Apostolo, *nunquam excedit.* licet enim Fides finem tunc temporis habitura sit, cum anima Deum non in speculo & in ænigmate, sed facie ad faciem inspectura est: & Spes similiter peritura, illa gaudente Deo suo, in quem omnium desideriorum anchoram fixerat; nunquam tamen charitatis veste priuabitur, quin immo per-

Cap. 31.

Cap. 22.

Genes. 37.

Psal. 44.

1. Corinb. 13.

fectiori & perfectissima, inuestietur, Vt ergo hac veste donemini, pauperum laceros nudosque artus vestris contegite indumentis, ne in Immisericordium tormenta labamini, & ea vestro damno experiamini.

QVOD IMMISERICORDES, OMNIBVS SPOLIATI

VESTIMENTIS ASPERVUM
Frigus, intensosque Calores
experturi sint.

CAPVT XXIX.

Nvllum hominem adeo suæ sortis oblitum, atque à rationis rectitudine extorrem arbitror, qui superioribus aurem dans exemplis, diuinaque attendens præmia, ad pauperum sublevationem non accendatur. Quod si fortassis, totius perfectionis, naturalisque bonitatis oblitus, nec præmia spectans, nec exempla sequens ad ea quæ sui muneris sunt incitetur; eum saltem vel intentata supplicia terreant. Quæ quidem tanta sunt vt illorum sola consideratio hominem ad sui muneris officijque

A a exe-

Handwritten marginal notes in a cursive script, possibly including the word 'etiam'.

cap. 23.

cap. 26.

I acob. 5.

s vit. Paul.
e mit.

executionem impellere possit. Dominus in primis, minacibus filiam mundanam verbis per Ezechielem alloquitur dicens: *In illa die denudabunt te vestimentis tuis, & tolent vasa gloriae tuae.* Principibus autem Tyrific minatur Dominus: *Et descendent de sedibus suis omnes principes maris, & auferent exuias suas, & vestimenta sua varia abijicient & induentur stupore, in terra sedebunt, & attoniti super repentino casu admirabuntur.* Cum igitur diues vestimentorum suorum superfluitate nudos tegit, in caelis sibi gloriae vestimenta parat, ubi è contra si illa inclusa cistis reliquerit corrodet tinea: Illud est quod Apostolus his verbis insinuare intendit: *Agite nunc diuites plorate, ululante in miserijs vestris quae aduenient vobis: Dantia vestra putrefacta sunt, & vestimenta vestra à tineis comesta sunt.* D. Hieronymus, diuites alloquens qui sumptuose splendideque vestiuntur neglectis pauperibus, non minus eleganter, quam iure dicebat: *Illi pauperculo paradysus patet, vos auratos generosa suscipiet; ille vestem Christi licet nudus seruaui, vos, vestiti sericis indumentum Christi perdidistis.* Et haec quidem immisericores sequentur supplicia, sed multo maiora, ut parabuntur qui viduas & orphanos bonis suis

suis spoliauerint. Infelicitas atque maledi-
 ctio circumuoluit satellites Romanos, Iu-
 daeosq; qui inconsutilem Christi tunicam
 abstulerunt, nudumq; reliquerunt; Fames
 & egestas inuenit Filios Iacob, eo quod tu-
 nicam polymitam à fratre sustulissent: ita
 etiam, maledictio & triplicatum vae inse-
 quetur eos, qui tantum abest vt nudos cõ-
 texerint, quin etiam vestitos pauperes, bo-
 nis, vestibusque spoliauerint. Hi odio san-
 ctis qui Misericordiam sectati sunt, erunt,
 nam vt rectè censet Apostolus in Apoc:
*odient fornicariam. & desolatam facient eam
 & nudam.* Id ipsam minatur Deus per Pro-
 phetam verbis clarissimis: *Ostendam genti-
 bus nuditatem tuam, & regnis inuinciam
 tuam.* Sed cur tantam contumeliam passu-
 ri sunt, cum sæpenumero absque peccato
 indumenta prætiosa eximijq; valoris por-
 tari possint? Ideò sanè, quia cum tantis ex-
 pensis illa deferuntur, vt illis, facillè paupe-
 rum nuditati succurreretur. Dum autem
 illas superfluitates in pauperum vsus non
 erogant, quod illorum est aperte furantur.
 Hæc est melliflui Doctoris D. Bernardi sen-
 tentia; dum inquit: *Clamant nudi, clamant
 famelici, conueruntur & dicunt diuitibus,
 nobis fame & frigore miserabiliter laboranti-*
 Aa 2 bus

bus, quid conferunt tot mutatoria vel extensa
 in perticis, vel fulicata in manicis? Et reuera
 furti quandam speciem incurrunt, (vt prio-
 ri parte diximus) superflua indumenta re-
 seruantes dum pauper corpore nudat^r fri-
 gore rigescit: *Est enim nudi tunica quam in*
In c. 12. Luc. e. conclauis conseruas, discalceati calcuus qui pe-
nes te marcescit, inquit Basilus. Et vt inquit
 alius, similes sunt Iudæis & Romanorum
 militibus, qui vestimenta reseruantes pau-
 pertatem nudorum subleuare differunt;
 loquentem audiamus: *Quid sequitur, nisi*
eos qui vestium copia, luxuq; abundantes nu-
dum pauperem spernunt similes esse Iudæis, qui
diuiserunt sibi vestimenta, & super vestim-
eius miserunt sortem?

O mi Iesu in formidanda illa die, quanto
 pudore, & rubore suffundentur, qui in hac
 vita, splendidis, purpureisque, & aureis in-
 duebantur vestibus, semel dumtaxat eas
 ferentes, pauperum nudorum penitus im-
 memores! vt de Nerone & Heliogabalo le-
 gemus qui per singulos dies purpureis, auro
 lapideque prætioso distinctis utebantur in-
 dumentis. Quantum proh dolor! eos pu-
 debit. Dum se nudos in valle Iosaphat con-
 templabuntur, atque oculis omnium ho-
 minum tum prædestinatorum, cum repro-
 bato.

batorum in nuditate sua spectabuntur!

Insuper, o vir & mulier immisericors erga nudos, quid quaeso tecum ex hoc mundo auferes praeter linteam & indusium? quin immo, *operimentum tuum erunt vermi tibi.* Isaie. 14. infelix vestimentum! *induam caelos, tenebris. saccum ponam operimentum eorum.* (mo. Isaie. 50. raliter loquendo, per caelos intelligi possunt ij qui in hoc mundo superbientes in luxu vestium caelos penè contingere videbantur) hos tenebris circumcingam, ponamque saccum operimentum eorum. Verum haec Prophetæ verba exponamus de Immisericordibus qui in hac vita nudostegere neglexerunt, quos in inferno tenebris induet exterioribus Deus, & quasi sacco interioribus. Tobias quidem fatetur Eleemosynam neminem permittere labi in ruinam; at econtra Sapiens scribit: *Via peccantium* (id est Immisericordium) *complanata lapidibus, & in fine illorum inferi, & tenebrae & poena.*

Iob, infernum vocat terram tenebrarum, Cap. 10. & umbram mortis. Dominus noster in Matth. 8. 22. 26. riji scriptura locis docet impios demergendos in tenebras exteriores, o miserabile tenebrarum indumentum! Ægyptias illas palpabilesque tenebras, ausim dicere, harum

figuram gessisse, quæ immisericordibus in inferno reservatæ sunt. Arbitror itidem, tenebras illas formidandas & admirabiles, in passione Domini immittas, in detestationem sceleris illius, quo Filium Dei in ara crucis nudam omnino reliquerant. Quod ad secundum supplicium spectas, experti frigoris vehementiam, atque acerbiter eloqui possunt; nec enim huius supplicij magnitudo facile cognosci potest nisi ab experientia. congelato in primis corpore, coagulatur sanguis, atque ad interiores corporis partes contrahitur, hincque pallefcit facies, horrescunt corporis membra, strident dentes, totas denique incurvatur homo; tunc demum acutissimum, & vsque ad medullas penetrantem experitur dolorem, quo fit, ut homo intolerabilem persentiat pœnam. At frigus longè acrius patientur damnati qui Nudorum membra, frigoreque congelatorum corpora contegere noluerint, vel qui in æstatis feruore eadem, solis ardore aduicta, non cooperuerint, caloris, flammarum, ac ignis vim persentient, & à nimijs caloribus ad niuium frigora remittentur.

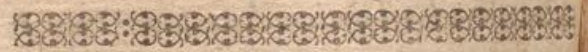
soliloq. c. 3.

Quod excellenti sententia declarat melchior Bernardus: *ò gehennalis regio fugien-*

da (inquit) ubi est ignis ardens, frigus rigens.
 Nec absimile est quod refert venerabilis
 Beda dum scribit: *Duplex ostenditur gehenna* Lib. 4. in Luc.
na, id est nimij frigoris & intolerabilis feruoris, c. 13. c. 24.
cui Beati Iob sententia consentit dicentis: ad
calorem nimium transibunt ab aquis niuum.
 Fulgentius illo antiquior, non absimilia
 scribit: *Principalia duo sunt tormenta in in-* Lib. 4. pharet.
ferno, ibi frigus intolerabile, & calor ignis c. 49.
inextinguibilis. Hinc etiam saluator ore sa-
 cro sancto inquebat, de inferno loquens:
ibi erit fletus & stridor dentium, fletus a ca- Math. 8. v.
 lore vel fumo prouenit, stridor autem den- 22.
 tium ab intenso frigore, quæ duo iuste pa-
 tientur, siquidem pauperes suis auxilijs de-
 dignati sunt. Hæc animis vestris rouoluite
 ò diuites, futurum namque est, vt deinceps
 his consideratis, maiori cum alacrita-
 te operibus Misericordix stu-
 deatis.

Aa 4 VT

VT HÆ CONFVSIO-
NES ATQVE SVPPPLICIA E-
VITENTVR, MONET AVTHOR
diuites & Mundanas filias ad super-
fluitatum contemptum.

CAPVT XXX.

CVM in rebus omnibus, viris maxime
sanctitatis prærogatiua insignibus, fi-
des adhibeatur, magnique sit apud omnes
ponderis testimonium à viro sancto effa-
tum, hanc admonitionē à verbis diui Hie-
ronymi Sabinianum quendam mundanum
iuuenem exhortantis ordiar: *Hoc* (inquit)
plango, quod te ipsum non plangis, quod te non
sentis mortuum quod quasi gladiator paratum
libitina in proprium funus ornaris, amicum
linteis, digitos annulis oneras, dentes puluer-
teris, raros in rubenti caluaria digeris capillos:
Super hæc unguenta fragras, mutas balnea,
contra renascentes, pilos pugnas, per forum ac
plateas nitidus ac politus amator incedis: facti-
meritricis facta est tibi, nescis erubescere, con-
uertere miser ad Dominum Quod huic adu-
lescenti inquebat diuis Hieronymus, ad-
ipsum

Epist. ad Sab.
tom. 1.

ipsum tibi ô Mundane intimare possum,
eadem te inuictina aggrediens. Siccine for-
tis propriæ oblitus es? vbi sensus, vbi men-
tis tuæ ratio abiit? Mortalem te esse memē-
to. Nudus egressus es ex utero matris tuæ,
nudus formatus è limo terræ; nudus item
reuerteris illuc. Pauperem inspicias laceris
vix contactum semicinctijs; & cōtemnis?
Miserere conditionis tuæ (inquit Chrysost:)
& time, ne & ipse talis efficiaris.

Nescis quid serus vesper veheat.

Memento Naturæ proximi, tui nec e-
nim ferreus vel lapideus est, sed eadem quâ
tu, constat carne. Non potes nisi byssinis
indui vestimentis, & hic silicino indiget
sacco, quo suam tegat nuditatem. Vituli-
nas, Quinasque pelles parui pendis nec tuis
accommodas vsibus, lupinas vulpinas, Par-
dineasque inquirens, & hic miser proxim^o
frigore horrescit. Recordare diuitis illius
epulonis qui quotidie induebatur bysso &
Purpura, quomodo postmodum vita fun-
ctus ignitis flammis quasi vestimentis fue-
rit circumtectus. Vel si tibi hæc parua vi-
dentur, accede crucem & in ea nudatum
inuenere Christum te nihilominus splendi-
dissimis induto vestimentis, ibiq; semel at-
que iterum, immo per sepe reuolue formi-
dan-

dandam illam iudicis, Christi vocem: *Nudus eram & non cooperuistis me.* quam si ò homo euadere vis Nudos tuis sumptibus atque superfluitatibus contege. Hæc Mundano dicta sufficiant. Ad mulieres me conuerto, quæ præcipuè in hoc deficiunt. Verum in earum repræhensione oleum & operam me lusurum existimo, adeò suis student vanitatibus, adeoque vestimentorum infudant varietati, vt non ad instar mortaliū, sed vt similitudo templi compositæ videantur. Annulatos gestant crines, atque artificiosè nodatos aureis vel argenteis pingunt pulueribus. Collum lapidibus cingunt pretiosis, auribus in aures appendunt, brachia dextraliolis ornant, nec vllum abique vanitate aliqua locum relinquunt. Sed heu! quanta est humanorum mentium, & præcipuè nobilium dominarum, in hac re deficientium fatuitas! Vultis insipientiam agnoscere? Similes sunt aurigæ qui neglecto equo insigni, currum vacuū sumptuosissimè tegit pannis: quid aliud agunt domicelle? Corpus suum insignibus cingunt indumentis, at verò animam (quæ ad instar equi est) nec modicis induunt virtutibus, vultus suos depingunt stybio & variatis coloribus, at animam suam fecdam & turpem relinquunt.

quint. Corpori pretiosa tribuunt vesti-
 menta, at animam virtutibus, bonisq; pri-
 vant operibus. Quæ maior excogitari po-
 test insipientia? Corpora vestra, sepulchra
 efficitis dealbata. Tegitur sepulchrum coc-
 co dum corpus inanime illi impositum est;
 & vos corpus quod sepulchrum animæ ve-
 stræ iam in vitijs defunctæ est, delicatis nec
 non pretiosis circumtegitis indumentis.
 Hanc insipientiam sicut eleganter, ita aptè
 reprehendit Divus Chrysostr: dum inquit:
*Si quis domum tuam velit aureis expensis or-
 nare te verò nudum in cilicijs sedere cogeret,*
*iam æquo animo id ferre posses? Nunc verò
 non alius, sed tu, domicilium animæ tuæ (cor-
 pus dico) auro & gemmis exornas, animam
 verò in turpitudine peccati sedentem negligis.*
 Magna igitur insipientia est, adeò hoc cor-
 ruptibile corpus; delicijs instruere, vt ani-
 mæ prorsus obliuiscamur. Cuius te pre-
 cor, maximè reprehensus fuit diues epulo?
 Nonne quia spreto paupere Lazaro, nudif-
 quo relictis artub⁹ eius, ipse splendidè ve-
 stiebatur bysso & purpura? Nunquid quia
 ornato corpore, nudam, virtutibusque spo-
 liatam, & inopem animam reliquerat? Tha-
 mar, statim vbi vim passa fuit à fratre, scidit
 vestimenta sua.

Hom. 70. in
 Matth.

2. Reg. 13.

211
 212
 213

En

Nu-
 m si o
 otibus
 Mun-
 econ-
 a. Ve-
 a & o
 is stu-
 torum
 morta-
 posita
 atque
 entis
 us cin-
 dunt,
 m ab-
 at. Sed
 um, &
 hac re-
 nentiam
 negle-
 apuo-
 nicelle-
 indu-
 ar equi
 vultus
 loni?
 relin-
 quant.

En anima tuâ ò Filia Mundanis addicta
 vanitatibus deflorata est per superbiam, &
 infinita alia peccata, quid ni ergò scindis
 vestimenta tua exteriora, illa pauperibus
 condiuidens? Contegis faciem tuam (qua
 tamen præcipua corporis tui pars est, & for-
 molissima) tanta cum sollicitudine: & nudi
 membra proximi tui, inhonestioresque
 partes sine compassione, intueri poteris?
 Mortuum corpus & insensibile linteo &
 veste inuoluis, & viuum corpus, nudum re-
 linquere poteris? Mortuos crinibus spolia-
 tis, vt vobis periscelidas ac verticis orna-
 menta paretis, & viuos nudos relinquetis.
 Ni reuera pauperibus, vestra copia subue-
 niatis, Deus, ijs quibus gaudetis ornamen-
 tis vos spoliabit. Id apertissimè intentat
 Propheta, his verbis: *Quare facies paupe-
 rum commolitis?* & respondet in persona
 Domini. *Pro eo quod eleuat & sunt filia Sion,
 & ambulauerunt extento collo, & nutibus oc-
 cularum, ibant & plaudebant, ambulabant
 & pedibus suis composito gradu incedebant,
 decaluaabit Dominus verticem filiarum Sion,
 & crinem earum nudabit. In die illa auferet
 Dominus ornamentum calceamentorum, &
 lunulas & torques & monilia & armillas &
 mitras & discriminalia, & periscelidas, &*

saie. 3.

mat-

zurenulas, & olfactoria & in aures, & annu-
los, & gemmas in fronte pendentis, & muta-
toria, & palliola, & linteamina & acus, &
specula & sindones, & vittas & theristra Et
erit pro suavi odore faetor, & pro Zona funicu-
lus, & pro crispanti crine, caluitum & pro fas-
cia pectorali cilicium. Nec mirum si huius-
modi minas intentat Deus, eo namque us-
que excreuit Mundanarum filiarum vani-
tas, vt siquam habitu peregrino viderint
mulierem, vestis illius exemplar retineant,
vt eodem modo induantur, cum tamen
minetur Deus se visitaturum eas qua habi-
tu peregrino vestiuntur. Nec ego in ha-
rum vanitatem, vestiumque superfluitate
inucherer, ni id cum pauperum incommo-
do atque contemptu fieret. Diogenes sub-
lannabat quondam Megareses mulieres,
eo quod pellibus delicatissimis atque du-
plicatis intemperiem a se aeris propelle-
bant, sinebantque proles nudas in frigoris
rigore: sed eadem irrisione dignas vos iu-
dico, quae sine ratione nuditatem proximi
non subleuatis. Operite igitur nuda mem-
bra Christi, immo Christum ipsum in nu-
do paupere. Operite Ecclesiarum muros
tapedibus, altaria ornamentis, calices de-
aura-

Sop. 1.

P. Crespet in
mahogran.
tract. 2.

211
 212
 213

ddicta
 m, &
 cindis
 eribus
 (qua
 & for-
 nuda
 esque
 teris:
 ceo &
 m re-
 colia-
 orna-
 ueris
 abue-
 men-
 entat
 aupe-
 rona
 Sion,
 bus o-
 abant
 abant
 Sion,
 uferit
 or, &
 las &
 es, &
 mutt-

auratione, & à Christo cum delectatione
audietis, *Nudus eram & operuistis me.*

Math. 6.

Verum dicet aliquis. Libenter pauperi
succurrerem atque nuda membra meis in-
dumentis contegerem, at vereor ne post-
modum vel ego vel proles meæ, penuria
eorum laboremus. Hic sensualis timor est,
carnalisque vox, non spiritualis. Quid ve-
ritas respondeat audiamus: *Ne solliciti sitis
corpori vestro quid induamini. Et infra: Et de
vestimento quid solliciti estis? Considerate li-
lia agri quomodo crescunt, non laborant neque
nunt. Dico autem vobis quoniam nec Salu-
mon in omni gloria sua coopertus est sicut v-
num existis: Si autem fœnum agri quod hodie
est, & cras in clibanum mittitur, Deus sic ve-
stit, quanto magis vos modica fidei?*

Alius inferet, contegamne pauperes qui
statim suâ vestimenta lacerant vel diuen-
dunt? Quidni? mater, nudatos filij artus li-
cet indumenta abiecerit fouet & calefacit,
sic tu charitati insudans, nuda membra pro-
ximi contege & foue, nam maximam in
nuditate patitur miseriam & confusionem.
Miseriam quidem, quia corporis partes fri-
gore congelatæ horrescunt, confusionem
verò quia pudet illum nuditatis suæ. Hinc
protoplastus Adam se nudum conspiciens,
inter

inter abditas paradisi arbores condit, *timid*
(inquiens) *eo quod nudus essem & abscondi*
me. Ideo D. Paulus inter grauissimos labo-
res nuditatem connumerat, dum ait: *Quis Rom. 8.*
non separabit à charitate Christi? Tribulatio
an angustia, an fames, an nuditas? Illorum
pauperum igitur succurrite Miseriæ,
donec in cœlesti patria indua-
mini virtute ex alto.

DE